

De pediculis necandis & profligandis,

OBSERVAT.

Si in capite.

Quidam Nobil. Scholaris Styrus in convictu Ulm. totum caput habens pediculis confertum, aliis in cassum adhibitis, sequentibus à me ordinatis (ut & alii) unica nocte, à vermibus illis Syllanis, liber evasit, Circa vesperam toto capite oblitro oleo spicæ, post vittâ operito & per totam noctem relicta, mane autem abluo lixivio decoctionis spicæ seu lavendulæ, omnes mortui & profugi.

De Sphacelo affectis, quibus crura resecta.

OBSERVAT.

Nemo mortalium tam excellenti gradus, quin despiciatissimis ac vilissimis morbis sit obnoxius ac subiectus. Fridericus III. Imperator nimio melonum esu in morbum chronicum incidit, cui in alterutro crure, Sphacelus successit, id resectum intuitus, quæsi vit exstantibus, quid Cæsar differret à rustico, responsum ipse subjecit, Rusticum sanum, Cæsare agrote, multo esse feliciorum. Liber annectere historiam ridiculam de quodam JC. cui alteruter pedum, ob præviã gangrænã ferrã erat adeptus, & in hujus vicem alius ex arte tam atrobre factus, ocreâ operitus, trunco alligatus, ut sat commodè citra Scipionis adminiculum, incederet, nemine, nisi ejus rei gnaro, vitium animadvertente, cum ad fallendam ancillam nesciam, ut ocream detraheret, ei imperasset, solutis prius ligamentis, & illa manibus arrepto pede, sat validè traxisset, rata, esse genuinum, non factitium, isto in manibus relicto, perterrita & humi prostrata, in lipothymiam incidit gravissimam, ut pœnè exanimata.

De Maleficiatis,

OBSERVAT. I.

De casu Pueri novennis maleficiati admiratione digno.

Cum

Um Puer novennis, filius Civis Ulm, adversa pressus valetudine, haud levem in toto abdomine sustinens dolorem, aliquandiu morbus ille à causa naturali originem traxisse iudicatus, & media medicinalia adhibita, sed sine fructu, indies gravioribus succedentibus symptomatis, ut tandem ipse puer cum querimoniâ retulerit, sibi ab inquinâ paternarum ædium, quoddam esculentum oblatum, post vitrum aquâ plenum se exhaurire coactum, insuper illius manu in humero, collo & sinistro pede percussus, à cuius ictu, ilicò pès distortus apparuerit, insuper in toto inferiore ventre ingenti dolore concitato, eo quoque versum, sursum & deorsum, magnâ violentiâ agitato, haud secus, ac si fera viva vagabunda tantas turbas movere solita, cum magna spectantium admiratione & commiseratione. Sæpius illius ad astantes gravis querela, Satanam hæere in suo collo, linguâ & ventre inq, à quo tanta proveniant tormenta. Quisnam esset Satan interrogatus, respondit, malignum spiritum, ipsum diabolum. Multoties etiam contigit, ut ad interrogata respondere non concessum, linguam à demone quasi ligatam inhiberi, quo minus libera ad sermocinandum. Hisce circumstantiis ponderatis, indubia conjectura & censura, malum

illud neutiquam à causâ naturali profectum, sed à maleficio concitatum. Cum igitur ~~ad~~ illud à cacodæmone causatum, rationi consonum, media naturalia ad illius restitutionem haud multum fore proficua. Cum spirituales substantiæ à corporalibus & materialibus, parum affici, iudicentur, sed opus curâ magicâ. Hoc autem non obstante, experiri placuit, quædam media naturalia si cacodæmon eludens, (prout alias observatum, suo merito, titulum mille artificis assecutus) non cederet, & nobis à curâ desistendum. Cùm maleficium illius pueri, non tam in circumferentiâ corporis resideat, sed interiores partes occupet, in abdomine imprimis vim suam exerat, id hinc inde agitando, quasi animalcula quædam viva, (prout ab aliis maleficiatis ranarum & murium species excrete) ibidem delitescant, tantas molestias parientia, oportet prius quædam interna adhibere medicamenta, ex mineralium potius, quæ multo efficaciora & magis appropriata censenda, quam vegetabilium classe depromenda. Cum puer minorenns, primò facerem periculum cum Mercurio dulcificato, cum tartarovitriolato mixto, ad aliquot granis diagr. præp. & confer. Ros. formâ Boli. Si non sufficeret, ascenderem ad Mercurium vitæ (qui in omnibus malis à sagis illatis prærogativam habere, merito censetur) 3.4.

grana,

grana, si non in substantiâ exhibendo, saltem illius infusum in vino cum cinnamo, porrigendo, ad agrum salendum, qui alias in assumendis remediis, valdè refractarius. Quantam vim habeat Mercurius vitæ in eliminandis rebus non naturalibus, in corpore hærentibus, ex observat. Johan. Agricolæ Chymiatri præcellentis, patescit, qui Viennæ puerum 16. annorum, prætumido ventre, quasi hydropicus esset, ad aliis duobus Medicis primariis relictum, beneficio Mercurii dulcificati & vitæ in integrum restituit, pileo pleno, vario ossium majorum & minorum genere, per vomitum rejecto, postremo etiam succedente animalculo vivo hispido, colore fusco, Ranæ formam referente, quæ sanè à nullo vegetabili dimoveri aut propullari potuissent. Quin & Joh. Fabri Medicus, Gallus, in sua Pharmacia chymicâ refert, cuïdam feminae à sagâ, pomum venenatum exhibitum, exin in tabem cum dolore stomachi incidisse, in ventre sensisse motus varios, & animalium motus, multorum Medicorum opera frustranea, se consultum obtulisse, sal vitrioli cum aq. salviæ, subsecuto vomitu materiæ nigrae copiosæ, & rejectâ Ranâ nigra squamosâ; altero die eadem dosi iterata, vomitu reddito serpente squamoso, restitutam, ex illustribus illis & rarissimis exemplis relucet, quantum opis speran-

dum, in malis à maleficis, concitatis, per medicamenta, ex mineralium classe deprompta.

Præmissis illis universalibus, ad eam materiam, in quâ delitescit seminale quoddam principium, maleficis, exterminandam, tum me conferrem ad quædam specifica exteriorius applicanda, & interiorius exhibenda. Foris placeret ad moveri cataplasma ex stercore maleficiati in vesicam porcinam injecto, & in camino suspensio ad suffumigandum juxta processum Joh. Agricolæ, in ejus Chirurgiâ parvâ, sed præferrem Emplastrum fatidum exteriorius ad movendum & decoctum interiorius sumendum quotidie duos haust⁹ accipiendo, quæ Adrianus à Wynsicht/describens, in omnibus morbis à maleficio causatis, summo operè decantat, & stupenda experimenta quasi cælitus demissa, nuncupare non dubitat.

Cum enim Emplastrum illud consistet ex assâ fatidâ, quæ quasi mephitum spirando, quovis stercore humano abominabilior, exin nostrate lingua nomen *Teuffelsdreck* meruit, indubium, quin illi valdè sit adversum. Etsi nobis haud exactè cognita causæ, ob quas demones illa aversentur, cum sint substantiæ incorporeæ & à corporalibus non affici, existimari queant, tamen succurrunt duplices rationes, meæ Rationi plausibiles, Primò cum sint spiritus insolent.

insolentes, ægrè ferentes, se tanto-
perè despici & ludibrio haberi, cum
indignatione recedunt & ergastu-
lum corporeum relinquunt. Secun-
dò haud videtur paradoxum statue-
re, dæmones habere potentiam vi-
dendi, audiendi, quidnì etiam odo-
randi, siquidem potentia cognos-
cantur per intervenientes actiones.
Rem ita se habere, an non id lucu-
lenter demonstrare licet, per machi-
nationes, ritus & ceremonias Magi-
cas, dum certis conceptis verbis spi-
ritus vocati, ilicò se visibiles præsen-
tant: dum characteribus consigna-
tis tantùm, sine ullius vocis emun-
ciatione, incitati, ea exequentur,
quæ ipse Magus requirit, ad ejus
quasi nutum obsequentes; dum suf-
fitu rerum fetidarum profugantur,
Ad rem planiorem & illustriorem
reddendam, propono casum mirabi-
lem, de Cornelio Agrippâ, qui pè-
regrè abiens Lovanio, claves Musæi
sui tradidit uxori, cum severo inter-
dicto, ne cui concederet ingredien-
di facultatem, tum quidam curiosus
illius commensalis, feminam depre-
cari non destitit, dum introitum im-
petravit: Ingressus incidens in libel-
lum adjurationum, cum cepisset le-
gere, dæmon intrans quasiyit, cur
vocatus, quid fieri veller, cum trepi-
dus sileret, statim præclusis faucibus,
fuit strangulatus. Agrippa domum
rediens, cernens super illum exul-
tantes dæmones, cognita re gesta,

præcepit homicidæ in cadaver se in-
sinuare, & per forum (ubi studioso-
rum frequens erat conventus,) ali-
quoties obambulare, & tandem cor-
pus deferere, eo factò, id exanime
concidit, suo rectore destitutum.
Exin diu creditum, illum subitanè
morte sublatum. Ex notabili illâ hi-
storiâ pænè indubium capiendum
argumentum, dum dæmones citati,
ilicò apparuerunt, eos visu & audi-
tu, non quidem carnali, sed spiritua-
li quodam modo, dotatos.

Èd magis ista videntur credibilia,
cum & nostrates Theologi, ut &
Pontificii, Animæ humanæ à corpo-
re separatæ, quæ itidem est substan-
tia incorporea, & inorganica, visum,
auditum, loquelam attribuant, quid-
nì & odoratum. Notabilis apud
Divum Augustinum epistola 100.
designata visio Gennadii dubii de
vita post mortem, ad persuadendam
animæ immortalitatem, ipsi quidam
Juvenis in somno apparuit, jubens
se comitari in civitatem, ubi audierit
sonos suavissimarum cantionum &
beatorum hymnos, cum hac disser-
tatione: Sicuti ergò oculi tui, in so-
mno non operantur, & tamen me
vides, ita cum defunctus fueris, nihil
agentibus oculis carnis, vita tibi in-
erit, qua vivès & sensus quo sen-
ties. Exin relucet, animæ à corpore
solutæ, sensum auditus & visus attri-
bui. Multò magis de spiritibus An-
gelicis id astruendum.

Ff

Quo-

Quoad objectionem illam, de esculento eodem, quibusdam aliis etiam pueris exhibito, citra ullam noxam, ergo nec illi obesse potuit. An non expedita & rationi consona responsio, si quis dixerit, soli prænominato puero obfuisse, quia saga studium & intentum erat illi soli noxam inferre, & eam tantum esculenti portionem, maleficio infecit, quam illi offerre constituerat, ceteras autem portiones, aliis pueris exhibitas, non inquinavit, quod minus ipsius innotesceret improbitas. Sed insuper aquæ haustum obrulit, humerum & pedem sinistram percussit, quæ etsi per se innoxia fuissent, tamen quia sunt instrumenta & quasi Sacramenta diaboli, si ea peragant, prout edoctæ ac instructæ, ipse pollicetur effectum, etsi ceremoniis illis & mediis nulla penitus *virtus* & efficacia foret assignanda. Cum tria concurrant in maleficio, Deus permittit, saga consentit, diabolus autem perficit, vel immediatè per motum localem, præexistentem materiam morbificam, impellit & transfert pro libitu & arbitratu suo, ad hanc vel illam partem. Si illius intentio quempiam excæcare, materiam phlegmaticam in oculos, si apoplexiam concitare, in sinus cerebri, si paralyin & contracturam cau-

sare solet, in nervorum substantiam insinuare & precipitare. Vel mediatè agit dæmon, applicando activa passivis, cum omnium rerum sublunarium calleat Naturam & occultas qualitates, eas variè ad morbos inducendos, callidè comminiscere novit & damnum inferre.

Cum autem cura suscipienda, Puer ille manibus pedibusque, restitit, neque per os quidpiam pharmaci admisit, neque exterius applicita toleravit, à Satanâ se inhiberi quiritans, quo minus parère ausit. At cum adeò refractarius, quid tandem contigit, qualem ista tragœdia habuit *nalors gophu*. Post aliquot septimanas ab illato maleficio, quandam materiam viscosam, formâ rotundâ per os rejecit, & jam Satanam emigrasse, palam asseruit. Utrum autem materia illa robore Naturæ, irritatâ facultate expultrice, fuerit vomitu reddita, vel dæmon in illâ materiâ delitescens, velut seminali principio, ultrò cesserit, vel ope magicâ interveniente, ergastulum corporeum reliquerit, haud liquet. Hoc tamen certum est, puerum illum hactenus, ab exagitatione dæmoniacâ & atrocibus doloribus immunem, nec lecto amplius affixum, quin passim sat commodè obambulare valeat, sed mensis languor ac stupor perseverat.

OBSER

OBSERVAT. II.

In affectu hysterico.

Quædam Patricia macilenta per aliquot annos sæpius hystericis symptomatis agitata, variis usâ remediis, ab aliis ordinatis, sed à nullo se majus relevamen percepiſſe prædicabat, sequenti conſerva à me præſcripta, ipsi valdè amica & in familiarem usum tracta.

℞. Conser. flor. meliss. ʒj. fl. an-
thos. ʒvi. Nuc. musc. condit. ʒij. M.
Cum esset Matrona mollioris
Naturæ hæc pil. leviter, sine sensu ul-
lius molestiæ, operationem perage-
runt, cum ab aliorum ordinatis tor-
mina concitata.

℞. M. Pil. sine cura Augustan. ʒij.
Extr. pil. aur. ʒss. cum aq. meliss. f. p.
ʒi. cum pulve prunorum exhib.

OBSERVAT. III.

De Cive Ulm. ex haustu vini, veneno, prout creditum, infecti, periclitante, ilicò liberato.

Quidam Civis Ulm. à circumfo-
raneo emerat radicem candidam
(quæ mihi post ostensa, visâ radix El-
lebori albi) ut eam in vino infunde-
ret, ad alvum solvendam, eo hausto,
ingentes ilicò sensit cordis angusti-
as, ut in ædibus quoquo versum dis-
curreret, ubi quiesceret nescius, po-
tionem venenatam & sibi lethalem
ratus; cum illius uxor me accessisset,
& casum exposuisset eam lachrymis,
obtestando, pro saluari consilio,
confestim præscripsi;

℞. Theri. El. veteris, ʒj. castor. El.
ʒij. aq. scabios. ʒij. M.
Cum admiratione ilicò ab assum-
ptione recreatus & ab omni molestiis
liberatus. Cum castoreum sit pecu-
liare alexiterium Ellebori albi qua-
litate ejus infringens deleteriam,
nec primitus constaret, qualis illa
radix, Theriacam velut omnium ve-
nenorum Panaceam, adjungere pla-
cuit.

OBSERVAT.

De sanguinis effluxu inhibendo, quam periculosum,

ET si ex Observationibus Medico-
rum constet, si Natura molita
sanguinis excretionem per gingivas,
eo represso, ad vias urinarias se con-
verte-

ff 2

verterit: ita sanguine per penem pro-
manante, eo constricto, hamorriha-
giam narium concitarit: res mira,
quod Natura Medicorum machina-
tionibus tam refractaria, sua liberta-
te gaudens. Libet subungere casum
singularem, consimilem me legisse,
haud recorder. Erat quidam Civis
Ulm. icteritiâ defædatus, cui præviâ
scarificatione, cucurbitulæ admotæ,

sanguine flavescente profluente, ad
mortem usque cruentavit: cum qui-
dam Medicus ad inhibendum, exter-
na media adhibuisset, sanguis à cir-
cumferentiâ ad cætrum restagnans,
per os & nares exitum quarens, nul-
lâ ratione refrenari ac compesci
potuit, quin missus ille,
una animam effla-
rit.

Finis Observationum.



D. AV.